

Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vaste Commissie Veiligheid en Justitie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
Per email: cie.jv@tweedekamer.nl

Betreft: Voorstel Verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid

Amsterdam, 30 juli 2021

Geachte leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Het Platform Bescherming Burgerrechten (hierna: het Platform) roept u op het wetsvoorstel Verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid controversieel te verklaren en niet in behandeling te nemen zolang er nog geen regering is gevormd. Het voorstel voorziet in een ernstige inbreuk op de grondrechten van burgers en zou enkel daarom al niet moeten worden ingediend door een demissionair kabinet. Dit geldt in het bijzonder voor dit kabinet, dat aftrad wegens het schenden van de grondrechten van vele duizenden gezinnen middels onwettige surveillancemethoden en daaruit volgende schaduwadministraties.

In april werd bekend dat de NCTV zonder wettelijke bevoegdheid jarenlang burgers volgde, dossiers over hen aanlegde en deze deelde met andere partijen.¹ In reactie hierop heeft het demissionaire kabinet op stoom en kokend water ingezet op het legitimeren van deze praktijken. Op dit voorstel is reeds scherpe kritiek geleverd, waarbij het Platform de bezwaren tegen de beperkte consultatieperiode en overhaaste invoering van dit voorstel onderschrijft, alsmede de inhoudelijke zorgen die zijn geuit over de ingrijpende nieuwe bevoegdheden die de NCTV zou moeten krijgen.²

Het is volgens het Platform verontrustend dat er binnen een organisatie als de NCTV, maar ook zoals recentelijk nog bleek de krijgsmacht, blijkbaar de overtuiging heerst dat men zonder enig wettelijk mandaat burgers mag onderwerpen aan ingrijpende vormen van surveillance.³ Het is tekenend dat dit onder verantwoordelijkheid van hetzelfde kabinet gebeurde dat is afgetreden wegens de Toeslagenaffaire, waarin burgers eveneens rechtsbescherming werd ontnomen middels verregaande schendingen van het recht op privacy en gegevensbescherming. Dit kabinet wil nu in allerijl een wettelijke basis regelen voor de illegale surveillancepraktijken die in april bij de NCTV zijn blootgelegd, maar al enkele jaren plaatsvonden.

Keer op keer blijkt dat de rechtsbescherming van burgers niet in goede handen is bij deze regering, in het bijzonder als het gaat om de persoonlijke levenssfeer. Het zonder enige bevoegdheid volgen van burgers, van politieke activisten tot religieuze leiders, en deze praktijk vervolgens bagatelliseren als

¹<https://nos.nl/artikel/2376104-nctv-volgde-in-het-geheim-burgers-op-sociale-media-met-nepaccounts>

²<https://www.trouw.nl/binnenland/amnesty-en-anderen-uiten-kritiek-op-haastig-wetsvoorstel-over-online-volgen-van-burgers~b0aa572b/>

³<https://nos.nl/artikel/2356742-defensie-verzamelde-zonder-mandaat-data-over-gele-hesjes-en-viruswaarheid>

“juridisch kwetsbaar”, zoals demissionair minister Grapperhaus deed in reactie op de onthullingen over de NCTV, valt in de ogen van het Platform Burgerrechten te beschouwen als een zoveelste voorbeeld hiervan.⁴

Uit dit voorstel blijkt dat de laconieke houding inzake de privacy van burgers die kon leiden tot de Toeslagenaffaire, met het aftreden van dit kabinet niet is begraven. Het Platform acht het de verantwoordelijkheid van uw Kamer om de regering hierin een halt toe te roepen en deze niet toe te staan over haar graf heen te regeren. Het aftreden van het kabinet met alle zwaarwegende redenen die daaraan ten grondslag lagen, verliest betekenis als een dergelijk voorstel van ditzelfde kabinet nu zou worden behandeld als ware het *business as usual*.

Een blik in de Kamerstukken leert dat voorstellen als de omvorming van ProRail tot een zelfstandig bestuursorgaan en de wijziging van de Gemeentewet om parkeertarieven af te kunnen stemmen op emissies in januari op de lijst van controversiële onderwerpen zijn geplaatst.⁵ Kennelijk lagen deze dossiers in de ogen van uw Kamer dusdanig gevoelig dat ze pas na het installeren van een nieuwe regering zouden mogen worden voortgezet. Zonder het belang van deze thema’s te miskennen, wijst het Platform u erop dat deze en andere voorstellen op de huidige lijst met controversiële onderwerpen qua impact op de grondrechten van burgers in schril contrast staan met de uitbreiding van bevoegdheden voor de NCTV die dit demissionaire kabinet voor ogen heeft.

Tot slot en los van de huidige politieke context waarin dit voorstel is gedaan, wijst het Platform Burgerrechten u erop dat het een demissionair kabinet ten principale niet aangaat om beleid te maken dat verder gaat dan “op de zaak passen”. Het optuigen van een de facto nieuwe inlichtingendienst is in dit licht een stap die louter door een nieuwe regering zou kunnen worden genomen.

We hopen u met deze brief te hebben geholpen bij uw standpuntbepaling rondom dit voorstel en wensen u veel wijsheid toe in de verdere afhandeling van dit dossier.

Hoogachtend,

Ronald Huissen
Secretaris Platform Bescherming Burgerrechten

⁴<https://nos.nl/artikel/2376521-grapperhaus-erkent-dat-verwerking-persoonsgegevens-door-nctv-juridisch-kwetsbaar-is>

⁵<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z01698&did=2021D03835>